

Διστόμου, καὶ ἄλλοι τὸ ἐπίμονον καὶ τὸ στρατηγικόν τοῦ ἀνδρός, καὶ τὸ γενναῖον αὐτοῦ φρόνημα, πρὸς δὲ καὶ τὴν ἐπιείκειαν καὶ τὴν πραότητα ἦν ἐν πράγμασι πολλοῖς καὶ μεγάλας ἀπεχθείαις, καὶ μάλιστα ταῖς μετὰ Σουλιωτῶν, διατήρησεν. Ἐπιλοτιμούμεθα δὲ πάντες νὰ εἰπωμέν τι ἐγκώμιον τοῦ θινόντος, διότι, ἀποῦ μόνον καλύψῃ τὸ χῶμα τὸν ἀνθρώπον συγκρατιθέμεθα νὰ ὁμολογήσωμεν τὴν ἀξίαν αὐτοῦ.

Καὶ τοιαῦτα μνημόσυνα λέγοντες ἐψυχαγωγούμεθα, ἕως οὗ ἐλθόντες εἰς τὴν παραλίαν συνηκώθημεν μετὰ τῶν μελῶν τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ παραμένοντος πλῆθους· ἦλθον δὲ καὶ ἱερεῖς καὶ ἄρχιερεῖς οὐκ ὀλίγοι καὶ ἔψαλλον τὴν νεκρώσιμον Ἀκολουθίαν. Καὶ ὅτε ὁ ῥήτωρ τοῦ ἀγῶνος ἀναβῆς εἰς μικρὸν ὑψωμα παρέστησε τὸ μέγεθος τῆς ἀπωλείας· ὅτε ἀνεθύμισεν εἰς ἡμᾶς ὅτι « ἀπὸ τὰς κορυφᾶς τοῦ Μακρυνόρους καὶ τὰ παράλια τῆς Ἀκαρνανίας ἕως εἰς τὰ περίξ τῆς Ἀττικῆς, φῶς ἐλευθερίας καὶ δόξης ἐχύθη εἰς τὴν χώραν ταύτην δούλην καὶ σκοτεινὴν οὔσαν, διὰ μόνης τῆς ἰσχυρᾶς τοῦ Καρκισκάκη δεξιᾶς, » φωνή γοερὰ, φωνή ἀνδρῶν, γυναικῶν, καὶ παιδίων ἀντήχησε καθ' ὅλην τὴν παραλίαν· καὶ ἦν ὁ θρήνος καὶ ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ ὄδυρμος πολὺς· καὶ ὡς ἡ Ῥαχὴλ οὐδεὶς ἤθελε νὰ παρηγορηθῇ, προαισθανόμενος ἴσως τὴν προσεχῆ κατὰ τὸ Φάληρον ἐθνικὴν συμφορὰν.

Ν. Δ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΘΕΡΜΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΑΣ.

—000—

Ἡ ἀπέραντος αὕτη χώρα στερεῖται, ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως αὐτῆς, ἰαματικῶν ὑδάτων· ἀλλὰ καὶ πόσιμα ὑδάτα ὀλίγα ἔχει. Ἐκ τῶν μέχρι τοῦ νῦν γνωστῶν ἀναφέρομεν τὰ τῆς Μεσημβριῆς Ἀραβίας, γνωστότατα δὲ καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαιστάτους χρόνους ὑπὸ τὸ ὄνομα *Hamam Musai* ἢ λουτρά τοῦ Μωϋσέως. Τὰ ὑδάτα ταῦτα ἀναβρύνουσιν εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὄχθη τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης πλησίον τοῦ σημερινοῦ χωρίου *Tog*. Τιμῶνται δὲ καὶ ὑπὸ τῶν καθ' ἡμᾶς Ἀραβῶν, μεταχειριζομένων αὐτὰ ἐπὶ διαφόρων νοσημάτων. Αἱ θειοθερμαὶ αὗται ἀποπέμπουσιν ὑδροθειωμένον ἀέριον, τὸ ὁποῖον εἴτε ἐσωτερικῶς εἴτε ἐξωτερικῶς μεταχειριζόμενον, ἐνεργεῖ ὡς τὰ ὑδροθεικὰ ὑδάτα κατὰ ἐξανθηματικῶν νοσημάτων τοῦ δέρματος.

Πλησίον τῶν θερμῶν τούτων ὑδάτων κεῖται κρήνη ψυχρᾶ ὑδατος, ἣτις ὀνομάζεται κατὰ τὸ πλησίον χωρίον, *Elim*. Οἱ κάτοικοι, στερούμενοι ἄλλων ὑδάτων, πίνουσιν ἐξ αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι νοσηδέστατον ὡς ἐμπεριέχον πλῆθος τιτανούχων καὶ μαγνησιούχων ἀλάτων, ἕνεκα τῶν ὁποίων, ὡς ἐκ τῆς

συνεχοῦς πόσεως, ἐνεργεῖ ἐπιβλαβέστατα, προσκαλῶν ἐμφράξεις τῆς κάτω κοιλίας, καχεξίαν καὶ γαστρικὰ νοσήματα.

Ἀπέναντι τοῦ Σουέζ, εἰς τὰς ὄχθας τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, εὐρίσκεται θερμὸν ὕδωρ *Aen al Masah* καλούμενον, τὸ ὁποῖον ἀναβρύνει ζέον καὶ καυλάζον. Καὶ τὸ ὕδωρ τοῦτο, εἰ καὶ θειοῦχον, πίνεται ἕνεκα ἐλλείψεως ποσίμων ὑδάτων· ἐκ δὲ τῆς διηνεκοῦς χρήσεως αὐτοῦ οὐ σμικρὰ βλάβη προσγίνεται εἰς τοὺς πίνοντας.

Ἄλλο θερμὸν ὕδωρ εἶναι τὸ *Hamam Pharaon*, τοῦ ὁποίου τὸ ὕδωρ τοσοῦτον ζέει, ὥστε ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν ἐψήνονται τὰ ἐμβαλλόμενα εἰς αὐτὸ ὡς· τὰ ὑδάτα ταῦτα ἀναβρύνοντα πλησίον τῆς θαλάσσης, συρρέουσιν εἰς ῥύακα, εἰς τὴν παρακειμένην Ἐρυθρὰν θάλασσαν ἐκβάλλοντα. Ἀναλυόμενον δὲ εὐρίσκεται σιδηρούχον, καὶ ἐκ τούτου ἐνεργεῖ κατὰ τῆς ἀτονίας. Οἱ λίθοι ὅσοι βρέχονται ὑπ' αὐτοῦ φαίνονται σκωριῶντες.

Ἐξίσχυον καὶ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν Ἀραβίαν, εἰς τὴν χώραν Ὀμὰμ, καὶ τὴν διοίκησιν Μασκάτ, εὐρίσκεται ἀξιόλογον θειοῦχον ὕδωρ, οὔτινος γίνεται χρῆσις μετὰ μεγάλης ὠφελείας κατὰ τῆς σιφυλιτιδῶς, τῆς ἐρπητος καὶ ἄλλων ἐξανθημάτων. Τοῦτο τὸ ὕδωρ ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν θειοθερμῶν.

Πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Ἀραβίας μεταξὺ τῶν χωρίων Καρονδέλ καὶ Τόρ, ἀναβρύνουσιν ἐκ τραχίτου καὶ πορφυρίτου λίθου, χάριν εἰς τὴν ἐπιρροὴν ἡφαιστείου πυρός, θερμώτατα θειοῦχα ὑδάτα, ὧν γίνεται χρῆσις ὑπὸ τῶν ἐκεῖ κατοικούντων κατ' ἐξανθηματικῶν νόσων. Τὸ ὄρος ἐξ οὗ τὰ ὑδάτα ταῦτα ἐξέρχονται ὀνομάζεται *Dschebel Tein*, καὶ πλησίον αὐτῶν, ὡς λέγουσιν αἱ παραδόσεις, ἀνεπαύθησαν οἱ Ἰσραηλιταὶ ἐπὶ ὀλοκλήρους ἡμέρας μετὰ τὴν διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης διάβασιν. Τὸ ὄρος τοῦτο εἶναι ἡφαιστεῖον προῖον, ἐξ οὗ καὶ σήμερον ἐξέρχεται καπνός.

Εἰς ὑποδοχὴν τῶν πρὸς τὰ θερμὰ ταῦτα προσερχομένων, ὑπάρχουσι σπήλαια φυσικὰ καθὼς καὶ χειροποίητα, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἀναπαύονται οἱ λουόμενοι μετὰ τὰ λουτρά. Τελευταῖον τῶν ἐν Ἀραβίᾳ ὑδάτων ἀναφέρομεν κρήνην ἐντὸς κήπου εὐρισκομένην εἰς Κοδὰν πλησίον τῆς Μεδίνης. Τὸ ὕδωρ τοῦτο λέγεται, κατὰ τὰς παραδόσεις, ὅτι ἐθεωρεῖτο ἱερὸν ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ, ὅστις ἐκ μόνου τούτου ἔπινε. Διοχετεύεται δὲ ὁμοῦ μετ' ἄλλων ἐκεῖ πλησίον ἀναβρύνοντων εἰς τὴν Μεδίνην, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι πίνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αὐτό. Ἄλλη θερμὴ εὐρίσκεται μεταξὺ Σουέζ καὶ Ράζ Μεχαμέτ εἰς τὰς ὄχθας τῆς θαλάσσης, πλησίον τοῦ Χατζέρ Ἐλμ ἐντὸς τοῦ μοναστηρίου Ράυτο. Ἡ θερμὴ αὕτη ἀναβρύνει εἰς τοὺς πρόποδας τιτανώδους λόφου, καὶ ἔχει 26 βαθμοὺς θερμοκρασίας καὶ γεῦσιν ἀλμυρὰν.

Ἐκ τῆς συντόμου ταύτης περιγραφῆς τῶν ἰαματικῶν ὑδάτων τῆς Ἀραβίας ἐξάγεται ὅτι τὰ πλειότερα εἶναι θειοθερμαὶ, τῶν ὁποίων γίνεται χρῆσις πρὸς πόσιν ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως ἄλλων καθαρωτέρων ὑδάτων. Καθὼ ὁμοῦ θειοῦχα τὰ ὑδάτα ταῦτα

περιέχουσιν αξιολόγους δυνάμεις, συντελούντα πρό πάντων εις θεραπείαν των πασχόντων εξανθηματικά νοσήματα.

Σ. ΛΑΝΑΡΕΡΡ.

ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΠΑΛΙΜΒΙΩΣΙΣ.

—000—

Τὸ 1826 ἔτος, γαλλικαί τινες ἐφημερίδες ἀνήγγειλαν σπουδαίονσαι, ὅτι ἀνθρώπος τις παραχωσθεὶς ὑπὸ τῆς χιόνος, ἐξῆσεν ὑπ' αὐτὴν 170 ὀλόκληρα ἔτη (*). Ὁ ἀναγνώστης ἐννοεῖ ὅτι τὴν παλιμβίωσιν ταύτην δὲν τολμῶμεν ν' ἀναγγεῖλωμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τῆς αὐτῆς σπουδαιότητος· θέλομεν ὅμως διηγηθῆ ἄλλην τινά, τὴν πλεον περιεργον καθόσον εἶναι ἀληθῆς, συμβῆσαν πρό δύο μόλις ἐτῶν εἰς τὴν Ῥωσίαν.

Ὅσοι ἐπισκέρθησαν τὸ Κράτος τοῦτο ἐνθυμοῦνται ὅτι οἱ χωρικοὶ ἀναμένουσιν ἀνυπόμονοι τὸν χειμῶνα. Ὡς εὐφραίνει τὴν καρδίαν ἡμῶν ἢ ἐπ' ἀνοδίᾳ τῶν χελιδόνων, οὕτως εὐφραίνει αὐτοὺς ἡ χιών· καὶ δικαίως· διότι αἱ βροχαὶ τοῦ φθινοπώρου εἶναι τὸσον πολλαὶ καὶ βραχθαῖαι, ὥστε κατακλύζονται οἱ ἀγροὶ, καὶ αἱ ὁδοὶ καταντῶσιν ἀβητοί. Μόλις ὅμως φθάσῃ ὁ χειμῶν, καὶ πάντα ἀλλοιοῦνται· ὁ βέρβρορος καὶ τὰ λιμνάζοντα ὕδατα ἐκλείπουσιν ὑπὸ τὸν πάγον, τὸ ἔδαφος γίνεται στερεόν, καὶ ἐπανέρχεται ἡ κίνησις τῶν ἀνθρώπων, τῶν ζώων καὶ τῶν ὀχημάτων. Καὶ αἱ περιηγήσεις δὲ αὐταὶ εἶναι εὐχρηστοὶ ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, ὁσάκις ὁ οὐρανὸς εἶναι γαλήνιος· ἐὰν ὅμως πνέῃ ἄνεμος, τότε ὑπάρχει κίνδυνος· διότι ἡ χιών συσσωρευομένη σκεπάζει καὶ ἀνθρώπους καὶ ἀμάξας καὶ ζῶα. Πολλάκις ὁ ἄνεμος ἐνοούμενος μετὰ τῆς χιόνος εἰς τὰ μεσημβρινὰ παράλια τῆς Ῥωσίας, ἐξεγείρεται τοσοῦτω σφοδρὸς, ὥστε φέρει ὄλεθρον εἰς ὀλόκληρα ποιμνία προβάτων ἢ ἀγέλας ἵππων. Τὰ ζῶα ταῦτα παλαίουσι πρός τὸν κίνδυνον, καὶ ὑπακούοντα εἰς τὸ ἐμρυτον αἶσθημα τῆς ἰδέας συντηρήσεως, συνθλιβόνται καὶ ἀγωνίζονται νὰ συνυποστηρικθῶσι ὅπως σωθῶσιν· ἀλλ' ἀδυσώπητος ὁ ἄνεμος ὠθεῖ αὐτὰ πρός τὴν θάλασσαν, καὶ τὰ κατακρημνίζει εἰς αὐτὴν ὀλισθαίνοντα ἐπὶ τοῦ πάγου.

Οἱ ἄνεμοι οὗτοι καλοῦνται εἰς τὴν Ῥωσίαν μετελ ἤτοι σαρωταί· οἱ χωρικοὶ ὅμως ἀφηροῦσι καὶ τοὺς δεινοτέρους, οὐτ' ἀποθαδρύνονται ἢ κἄν ταράσσονται τὴν ὥραν αὐτὴν τοῦ κινδύνου. Τὸ ἐρεξῆς γεγονός προσμαρτυρεῖ τὴν ἀλήθειαν ταύτην, καὶ

διὰ τοῦτο τὸ διηγούμεθα ἀπαρράλλακτως ὡς συνέβη, χωρὶς προσθήκης.

Τὴν 27 Νοεμβρίου 1854, νέος τις χωρικός, κάτοικος τοῦ χωρίου Ζωϊκινιτσόφ, ἐν τῷ νομῷ Κούρσκ, ἐστάλη εἰς τὴν πόλιν ὑπὸ τοῦ πατρὸς του ἵνα πωλήσῃ ἀγγεῖα ἅτινα ἐφόρτισεν εἰς ἀμάξαν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ καιρὸς ἦτο αἶθριος ἐφθάσεν εὐτυχῶς εἰς τὴν πόλιν. Ὅτε ὅμως ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ, μόλις ἐξῆλθε, καὶ ὁ οὐρανὸς κατακλύσθη ἀπὸ νέφη· μετ' ὀλίγον δὲ ἤρχιτε νὰ πίπτῃ καὶ χιών, τὴν ὁποίαν συνώδευσεν ἄνεμος, ὅστις γενόμενος βεθμηδὸν βιαιότερος, κατέστη τοσοῦτω λαύρος, ὥστε, δικαιολογῶν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἤρχισε νὰ σαρώωνῃ τὴν πεδιάδα. Ὁ νέος χωρικός ἠναγκάσθη τότε νὰ ἐλαττώσῃ τὸν δρόμον του· καὶ ἐπειδὴ ἡ χιών κατακάλυψε τὰ κλαδιά τῶν ἐλατῶν τὰ ὅποια ἐ χρησίμευον ἀντὶ σημείων, ἀπεπλανήθη. Κατέβη λοιπὸν ἀπὸ τὴν ἀμάξαν, καθόσων μάλιστα καὶ τὸ ὕψος κατέστη ὀξύτατον, καὶ σύριον τὸν ἵππον ἐβάδιζε πρός ἀναζήτησιν τῆς ὁδοῦ· ἀλλ' αἶφνης καταβυθίσθη εἰς τὴν χιόνα, μετ' αὐτὸν δὲ καὶ τὸ ὑπόζυγιον καὶ τὸ ὄχημα. Μιχταίως ἠγωνίσθη νὰ τὰ ἀνασύρῃ· ὁ ἄνεμος τοσοῦτω ἦτο ἀκατάσχετος ὥστε, ἵνα μὴ τὸν ἀφαρπάσῃ, ἐκρατεῖτο ἀπὸ τὴν ἀμάξαν. Εἶδε λοιπὸν ὅτι προτιμότερον ἦτο νὰ περιμένῃ ἐκεῖ τὴν ἐπιούσαν· καὶ ἀποζεύξας ἔδεσε τὸν ἵππον εἰς μίαν τῶν πλευρῶν τῆς ἀμάξης, αὐτὸς δὲ ἀναβάς εἰς αὐτὴν ἐξηπλώθη ὡς ἂν ἦτο ἡ θερμάστρα τῆς καλύβης του. (Ὡς γνωστὸν οἱ χωρικοὶ τῆς Ῥωσίας κοιμῶνται ἐπὶ τῶν θερμαστρῶν.) Πρὶν δὲ πλαγιάσῃ ἀπέβαλε τὰ ὑποδήματα καὶ τὸν πῖλον, καὶ τὰ ἔθηκεν ὑπὸ τὴν κεφαλὴν του, καὶ μετὰ ταῦτα ἐσκεπάσθη μετ' ὁ καφτανίον του. Οὕτω πως ἐπέρασεν ὅλην τὴν νύκτα. Ἐποῦτως καὶ εἰς τὴν Σιβηρίαν οἱ χωρικοὶ, ὁσάκις ταξιδεύοντες εὐρίσκονται τὸ ἐσπέρας εἰς τόπον ἀκατοίκητον, σκῆπτουσι τὴν χιόνα, ἀνοίγουσιν εἰς τὰ πλάγια εὐρυχώρους ὁπάς, ἐξαπλώνονται εἰς αὐτὰς φράσσοντες τὰς εἰσόδους διὰ σκεπασμάτων, καὶ κοιμῶνται θερμότατα.

Ὅτε ὁ νέος χωρικός ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς, εἶδεν ὅτι ἦτο γιονοσκεπαστός· καὶ κόψας κλαδίον λίσγου ἀπὸ τὴν ἀμάξαν, ἐσκαψε τὴν ὑπὲρ αὐτὸν χιόνα, πυκνοτάτην ἦδη οὔσαν. Καταρθώσας δὲ νὰ ἐκβάλῃ τὴν κεφαλὴν, εἶδεν ὅτι εἶχε μὲν ἀνατείλει ζοφερός ὁ ἥλιος, ἀλλ' ὅτι ὁ σαρωτής ἐξηκολούθει πνέων σφοδρὸς. Ἐπλαγίασε λοιπὸν ἐκ νέου, καὶ πολλάκις ἐγύρισεν ἵνα πλατύνῃ τὸ περὶ αὐτὸν κοινὸν διάστημα. Μετὰ τινος ὥρας, θέλησε νὰ ἐκβάλῃ καὶ πάλιν τὴν κεφαλὴν· ἀλλ' ἡ χιών ἦτο τοσοῦτω πυκνή, ὥστε ἀδύνατον ὑπάρχει νὰ τὴν διασχίσῃ. Καὶ λοιπὸν ἀπελπισθεὶς προσευχέθη, ἀνέθεσεν εἰς τὸν Θεὸν τὴν ψυχὴν του, ἀνεπόησε τοὺς γονεῖς του καὶ τὴν ἀνησυχίαν των, καὶ ἐκοιμήθη ἐκ νέου.

Ὁ πατήρ του βλέπων τὴν τὴν ἀργοπορίαν τοῦ υἱοῦ του, ἔδραμεν εἰς ἀναζήτησίν του· καὶ αἱ ἀρχαὶ δὲ προσέταξαν τοὺς κατοίκους τῶν παρακειμένων

(*) On sait que quelques journaux français ont annoncé sérieusement qu'un homme enseveli sous la glace pendant cent soixante-dix ans, y avait conservé la vie. *Orx Revue Britan. τόμ. 9. φυλλ. τοῦ Νοεμβρίου, 1826.